

Læsekredsmateriale

En blækspruttes sjæl

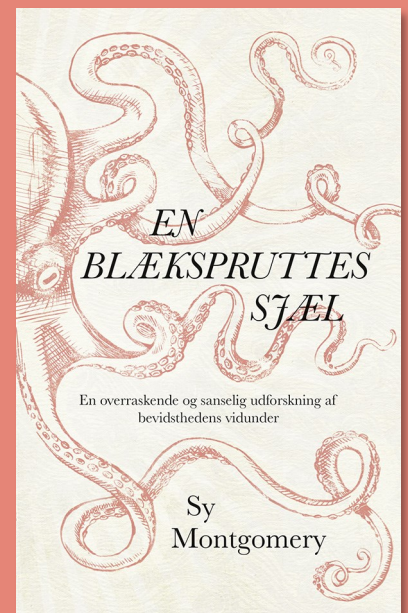
Roman af Sy Montgomery

Sy Montgomery fortæller i EN BLÆKSPRUTTES SJÆL om sine venskaber med forskellige blæksprutter, sammensatte og åndfulde skabninger, der knytter sig til mennesker på bemærkelsesværdig vis. Hun studerer deres nærmest fremmedartede intelligens, som til trods for, at den er af denne verden, er så forskellig fra pattedyrs og menneskers bevidsthed, at den sagtens kunne passe ind i andre universer. Hun er i bogstaveligste forstand dykket ned i sit stof og rejser fra akvariet i New England til Fransk Polynesiens rev og Den Mexicanske Golf for at lære disse vilde, tilbagetrukne, kødædende bløddyr at kende.

Det er både et undervandseventyr og en historie om venskaber, der opstår inden for det fællesskab af mennesker, som finder sammen i deres kærlighed til blæksprutter. Blæksprutterne viser sig at have meget forskellige personligheder, og alle bliver de hovedpersoner i deres egen fortælling, som var de karakterer i en Jane Austen-roman. Det er en skiftevis morsom, underholdende, rørende og dybsindig historie, der viser, hvad blæksprutter kan lære os om mødet mellem to meget forskellige bevidstheder.

Foto: Matthew P. Lomanno

Spørgsmål & diskussionsemner

- Sy Montgomery skriver om sin videnskabelige og følelsesmæssige tiltrækning til blæksprutter. Var der noget ved hendes poetiske og sensuelle beskrivelse af blæksprutterne, der overraskede dig? Står det klart, hvad videnskaben ikke kan forklare om blæksprutter?
- Hvordan beskriver Montgomery blæksprutternes forskellige personligheder? Er du enig i hendes vurdering af deres egenskaber? Kan du forholde dig til de følelser, som hun tilskriver dem?
- Anderledeshed er et centralt emne i bogen – blækspruttens anderledeshed, den markante forskel på den og andre bløddyr og forskellene på kefalopoder og mennesker. Hvordan bruger Montgomery blækspruttens anderledeshed til at vise, hvordan menneskene i fortællingen kan føle, at de ikke passer ind eller hører til? Hvordan finder personerne med deres forskellige baggrunde måder at finde sammen og høre til på?
- Et andet tema er lighederne mellem blæksprutter og mennesker. Hvilke ligheder ser Montgomery? Er du enig med hende, eller ser du flere forskelle end ligheder?
- Hvad fortæller Montgomery om, hvad der udgør bevidsthed hos mennesker og dyr? Påviser hun, at blæksprutter er i besiddelse af bevidsthed?
- Tager Montgomery fat på spørgsmålet om, hvorvidt blæksprutter har en sjæl, og svarer hun på det? Hvis det er tilfældet, hvordan viser hun så, at dyret har en sjæl? Hvis det ikke er tilfældet, forklarer hun så, at dyret ikke har en sjæl?
- Hvad er antropomorfisme? Ud fra det, som videnskaben ved om dyrs bevidsthed, udgør antropomorfisme så et problem? Hvis det er tilfældet, hvorfor?
- Hvilke problemer er der ved at indfange vilde blæksprutter og studere dem i et akvarium?
- Mange kulturer spiser blækspruttekød. Ser du nogen etiske problemer ved at spise blæksprutter?
- Selv om bogen indeholder et væld af videnskabelige oplysninger om blæksprutter, skriver Montgomery med humor, inderlighed og respekt for blæksprutten og alt i naturen. Hvordan formidler hun problematiske emner som global opvarmning og havenes tilstand i bogens historier om mennesker og dyr?
- Har din opfattelse af menneskets bevidsthed ændret sig, efter at du har læst denne beretning? Har dit syn på dyrenes bevidsthedsopfattelse ændret sig? Hvilke oplysninger har i særlig grad påvirket dig?
- Har denne bog påvirket din opfattelse af naturen og blæksprutter? Hvilke synspunkter har bogen forstærket, og hvilke opfattelser har den ændret dit syn på?

Udvid din forståelse

1. Se videoer af blæksprutter. Sy Montgomery brugte nedenstående links i hendes egen research.
2. Beskriv tidspunkter, hvor du har gennemgået de samme livsøjeblikke, som blæksprutten gennemlever på kun to år. Hvilke livsudfordringer har du stået overfor, som blæksprutterne i akvarierne også gennemgår? Hvilke livsudfordringer har du været ude for, som de mennesker, der er vokset op blandt blæksprutterne, også har prøvet: har du eller en, du holder af, været syg; forskelle og længsel efter at passe ind; nye venskaber og styrkelsen af dem; måder at knytte sig til andre på gennem leg? Hvad har dine oplevelser lært dig, og hvordan har det påvirket dit forhold til andre?
3. Hvis du skulle skrive et kort essay om en af de sværeste dele af dit liv, hvilken del ville du så vælge at skrive om? Hvad ville forhindre dig i at skrive om den?

Bill Murphy fra New England Aquarium leger med sin afdøde ven, George, en kæmpestillehavsblæksprutte

https://www.youtube.com/watch?v=_6DWQZkgiaU&ab_channel=NewEnglandAquarium

Det første foredrag i Roger Hanlons fremragende foredragsrække om blæksprutters camouflaje og signaler. Følg linkene for at se de andre

https://www.youtube.com/watch?v=oDvwVOlyalI&ab_channel=iBiology

En chauffør bliver forskrækket, da en blæksprutte snupper hans nye videokamera ud af hænderne på ham – og stikker af med det, mens kameraet kører

https://www.youtube.com/watch?v=x5DyBkYKqnM&ab_channel=VictorHuang

The Dude, en kæmpestillehavsblæksprutte, som kortvarigt har levet i Shaw Ocean Discovery Centre, slippes ud i naturen

https://www.youtube.com/watch?v=V57Dfn_F69c&ab_channel=Stardiver

Da hajerne i det store bassin i Seattle Aquarium dør en efter en, finder man ud af, at det er blæksprutten, der står bag

https://www.youtube.com/watch?v=urkC8pLMbh4&ab_channel=DC18

Træning af stenbidere i New England Aquarium

https://www.youtube.com/watch?v=7j9S0vBHpUw&ab_channel=NewEnglandAquarium

En plettet blæksprutte tripper rundt på havbunden med en kokosskal i armene, som den bruger som skjold

https://www.youtube.com/watch?v=pvzOAnfzR90&ab_channel=Newsflare

En kæmpestillehavsblæksprutte i en grotte i det vestlige Seattle tager sig omhyggeligt af sine 50.000 æg, mens de udklækkes i den sidste uge af hendes liv

https://www.youtube.com/watch?v=-2tZMhoq0nl&ab_channel=Seainggreen